

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 11 lipca 2024 r.

ZP-NKWR.431.2.27.2024.EK

Pan
Marian Zwolenik
Dyrektor Domu Dziecka
„Mały Sobieradzik”
w Wojcieszowie

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

W dniach 12 – 14 czerwca 2024 r. na podstawie art. 122 i w związku z art. 186 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zwanej dalej „ustawą” (tekst jedn.: Dz. U. z 2024 r. poz. 177 ze zm.) kontrolerzy z Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu: Edyta Kubicka – główny specjalista, przewodnicząca zespołu kontrolerów i Tomasz Borecki – starszy inspektor wojewódzki, przeprowadzili kontrolę kompleksową w trybie zwykłym w Domu Dziecka „Mały Sobieradzik” przy ul. Targowej 12 w Wojcieszowie, zwanego w dalszej części niniejszego wystąpienia „Placówką”, „Sobieradzikiem” lub „Domem”.

Przedmiotem kontroli była ocena przestrzegania przez Placówkę standardów opieki i wychowania, przestrzegania Praw Dziecka oraz zgodność zatrudniania z wymogami kwalifikacyjnymi. Kontrolę przeprowadzono zgodnie z zatwierdzonym w dniu 19 grudnia 2023 r. przez Wojewodę Dolnośląskiego Planem Kontroli na I półrocze 2024 r.

W okresie objętym kontrolą, tj. od dnia 1 czerwca 2023 r. do dnia 12 czerwca 2024 r. funkcję Dyrektora Placówki pełnił Pan Marian Zwolenik, odpowiedzialny za realizację zadań w ocenianych obszarach. W zakresie działalności jednostki podlegającej kontroli wydaje się ocenę pozytywną z nieprawidłowościami, a jej uzasadnieniem jest ustalony stan faktyczny i prawny. Możliwą przyczyną stwierdzonych nieprawidłowości była błędna interpretacja przepisów ustawy, która nie wpłynęła na obniżenie standardów opieki i wychowania. Postępowanie kontrolne przeprowadzono na podstawie udostępnionej dokumentacji merytorycznej realizowanych zadań, oświadczeń złożonych przez Dyrektora

Placówki, akt osobowych w zakresie dokumentacji potwierdzającej kwalifikacje zawodowe, wizji lokalnej placówki opiekuńczo - wychowawczej oraz obserwacji i rozmów z wychowankami. Kontrola została odnotowana w Książce kontroli pod nr 5. Ilekroć w niniejszym wystąpieniu pokontrolnym jest mowa o „rozporządzeniu” należy przez to rozumieć rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 292 poz. 1720 ze zm.).

Dom Dziecka „Mały Sobieradzik” jest placówką opiekuńczo - wychowawczą typu rodzinnego zapewniającą miejsca dla 8 wychowanków i działającą na podstawie decyzji Wojewody Dolnośląskiego nr ZP-NKWR.9423.2.19.2019.MP z dnia 30 stycznia 2020 r. Na dzień kontroli, zgodnie z ewidencją, w Placówce umieszczonych było 8 wychowanków. Żadne dziecko nie było umieszczone w Placówce na podstawie zezwolenia, o którym mowa w art. 95 ust. 4a ustawy.

Zgodnie z art. 101 ust. 2 ustawy, Placówka działa w oparciu o Regulamin organizacyjny, który został przyjęty uchwałą nr 75/2020 Zarządu Powiatu Złotoryjskiego z dnia 21 stycznia 2020 r. w sprawie Regulaminu organizacyjnego Domu Dziecka „Mały Sobieradzik” w Wojcieszowie. Treści dokumentu są zgodne z zapisami ustawy, a także dookreślono w nim typ placówki opiekuńczo – wychowawczej jako rodzinny.

(dowód: akta kontroli str. 21 - 31)

„Mały Sobieradzik” mieści się w starym przedwojennym budynku trzykondygnacyjnym, typu pałacowego, wybudowanym w 1920 r. i adaptowanym na potrzeby placówki opiekuńczo – wychowawczej w 1977 r. Budynek objęty jest opieką konserwatora zabytków. Na potrzeby Placówki wyodrębniono na I piętrze 4 sypialnie – od 1 do 5 osobowych, pokój telewizyjny (służący także do odrabiania lekcji, w którym jest komputer), kuchnię w pełni wyposażoną, łazienkę z wanną oraz 3 umywalkami i 2 toaletami dostosowanymi do wieku dzieci (różne wielkości i wysokości zamontowania urządzeń). Przy korzystaniu z nich zapewniona jest intymność i zgodność z zasadami higieny. Do dyspozycji dzieci były także: duża sala świetlicowa z wyjściem na taras, wyposażona w kanapy narożne, fotele, stoliki, telewizor, pokój zabaw z bogatym zbiorem zabawek dla dzieci w zróżnicowanym wieku i przyrządów do ćwiczeń (drabinki, sznury, ścianka wspinaczkowa). Wszystkie pomieszczenia, a szczególnie pokoje podopiecznych były urządzone z wielką starannością, wstawiono do nich kolorowe meble dostosowane do potrzeb i wieku dzieci, łóżka piętrowe (ze schodkami), tapczany lub łóżka ze szczebelkami dla najmłodszych. Pokoje były przytulne i o wysokim standardzie. Na terenie budynku, na parterze znajdowała się kuchnia oraz stołówka (w której stołują się wszystkie dzieci z pozostałych trzech placówek opiekuńczo – wychowawczych

usytuowanych w obrębie posesji), w której jeden z pięciu stolików był przystosowany wielkością dla dzieci najmłodszych z Sobieradzika.

Budynek Domu położony jest na ogrodzonym terenie, z parkiem porośniętym starodrzewem, placem zabaw wyposażonym w różne urządzenia i akcesoria oraz boiskiem do gry w piłkę.

Mając na uwadze powyższe stwierdza się, że Placówka spełniała standardy określone w § 18 ust. 3 pkt 1 - 5 rozporządzenia.

(dowód: akta kontroli str. 33 - 34)

Zgodnie z zapisem § 14 ust. 1 i 2 rozporządzenia, niezwłocznie po przyjęciu dziecka do placówki opiekuńczo – wychowawczej psycholog lub pedagog sporządza diagnozę psychofizyczną. Podczas kontroli stwierdzono, że pracujący z dziećmi w Placówce pedagog we współpracy z psychologiem (zatrudnionym na umowę zlecenie) opracowywali ten dokument zgodnie z obowiązującymi przepisami, za wyjątkiem czterech przypadków, w których diagnozy powstały po opracowaniu planów pomocy dziecku. Przedstawione dokumenty zawierały analizę wszystkich obszarów wskazanych w § 14 ust. 3 i ust. 4 rozporządzenia i powstawały do dwóch tygodni po przyjęciu dziecka do Placówki.

(dowód: akta kontroli str. 35 - 36)

W świetle § 15, § 17 ust. 2 rozporządzenia oraz art. 100 ust. 1 ustawy, z wyłączeniem ww. sytuacji, dla dzieci opracowano plan pomocy dziecku, który zawierał wymagane rozporządzeniem elementy. Wykazane powyżej sytuacje naruszające przepisy prawne stanowią nieprawidłowość.

Plany pomocy zawierały cele i działania krótko oraz długoterminowe, określały cel pracy z dzieckiem w zależności od jego sytuacji, tj.: powrót do rodziny, umieszczenie w rodzinie przysposabiającej lub zastępczej albo przygotowanie do usamodzielnienia. Dokumenty były opracowane na okres roku szkolnego. We wrześniu powstawały nowe plany uwzględniające zmieniającą się sytuację dziecka. Zgodnie z § 15 ust. 5 pkt 1 rozporządzenia, dokonywano ich modyfikacji nie rzadziej niż co pół roku, po I semestrze nauki szkolnej, podczas posiedzeń zespołów do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka. Wskazane jest czytelnie odznaczać fakt dokonywanych modyfikacji, ponieważ w planach przedstawionych podczas kontroli trudno było doszukać się zapisów, które wskazywałyby kiedy były one faktycznie przeprowadzone. Dopiero analiza protokołów z posiedzeń ww. zespołów potwierdziła spełnienie wymogu zapisu § 15 ust. 5 pkt 1 rozporządzenia. Plany pomocy dziecku były tworzone we współpracy z asystentem rodziny lub podmiotem organizującym pracę z rodziną, co potwierdzały złożone pod planem podpisy tych pracowników.

(dowód: akta kontroli str. 36 - 43)

W placówce opiekuńczo – wychowawczej typu rodzinnego zgodnie z § 17 ust. 2 rozporządzenia dla każdego dziecka powinno się prowadzić kartę pobytu zawierającą informacje: o znaczących dla dziecka wydarzeniach, postępach w nauce szkolnej, stanie zdrowia dziecka oraz ocenę aktualnej sytuacji dziecka. W toku kontroli potwierdzono prowadzenie przedmiotowego dokumentu każdemu dziecku, zgodnie z zapisami ww. przepisu.

(dowód: akta kontroli str. 44)

Zgodnie z § 18 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia, placówka powinna zapewnić wychowankom wyżywienie dostosowane do ich potrzeb rozwojowych, kulturowych, religijnych oraz stanu zdrowia. Dyrektor złożył oświadczenie z którego wynika, iż w okresie objętym kontrolą wyżywienie dostosowane było do potrzeb rozwojowych dzieci, natomiast nie zaistniała konieczność dostosowania wyżywienia do potrzeb kulturowych i religijnych oraz stanu zdrowia wychowanków. Nieliczni, starsi podopieczni korzystali z możliwości całodobowego dostępu do produktów żywnościowych i napojów, pozostali ze względu na wiek, mieli ten dostęp nadzorowany przez osoby pracujące z nimi w Placówce. Wychowankowie, których wiek na to pozwalał, na co dzień wdrażani byli do samodzielnego przygotowywania posiłków. W okresie objętym kontrolą jedno dziecko wymagało stosowania specjalistycznej diety dla niemowląt. Wobec powyższego należy uznać, że Placówka zabezpieczała potrzeby żywieniowe na odpowiednim poziomie, dostosowane do potrzeb rozwojowych.

(dowód: akta kontroli str. 45)

Dyrektor kontrolowanej jednostki oświadczył, że wychowankom zapewniono dostęp do opieki zdrowotnej. Dzieci w razie potrzeby korzystały z opieki lekarza ogólnego i pediatry w Ośrodku Zdrowia w Wojcieszowie i w Świerzawie. Podopieczni otrzymywali leki przepisane przez lekarza, jak również wykonywano im zalecane badania, żaden nie musiał być wyposażony w wyroby medyczne.

W okresie objętym kontrolą dzieci skorzystały z porad lekarzy specjalistów:

- pediatra – 9 osób;
- stomatolog – 4 osoby;
- ortopeda – 2 osoby;
- okulista – 1 osoba;
- rehabilitacja neurologiczna – 1 osoba;
- neurolog – 1 osoba.

Wobec powyższego kontrolowana jednostka zgodnie z § 18 ust. 1 pkt 1 - 4 rozporządzenia, zapewniała dzieciom dostęp do opieki zdrowotnej, zaopatrywała w wyroby medyczne i dostosowywała dzieciom wyżywienie zgodnie z ich potrzebami i wiekiem rozwojowym.

(dowód: akta kontroli str. 46)

Dyrektor Placówki złożył oświadczenie, iż zapewniano wychowankom dostęp do zajęć wychowawczych, kompensacyjnych, terapeutycznych i rewalidacyjnych, a także pozalekcyjnych i rekreacyjno – sportowych oraz zapewniano pomoc w odrabianiu lekcji i udział w zajęciach wyrównawczych.

Podopieczni Placówki mieli zgodnie ze swoimi potrzebami, wskazaniem specjalistów dostęp do zajęć wychowawczych w formie zajęć rozwijających i stymulujących ich rozwój, były to głównie zabawy ruchowe, manipulacyjne, tematyczne, zajęcia kształcące umiejętności społeczne, współpracę oraz zabawy w grupie. Większość tych zajęć prowadzili wychowawcy na miejscu. Wychowanek uczęszczający do szkoły miał także zapewnioną pomoc w odrabianiu zadań domowych, gdy takiej potrzebował.

Umożliwiono dzieciom także udział w zajęciach pozalekcyjnych i rekreacyjno - sportowych. W okresie objętym kontrolą wybranym (chętym) podopiecznym zorganizowano: wyjazd na basen kryty, wyjazd do Karpacza, do Parku Trampolin w Jeleniej Górze, do Zagrody Edukacyjnej w Dobkowie, cykliczne wycieczki piesze po najbliższej okolicy, do „Ceramiki Rudnickich” w Dobkowie na warsztaty lepienia z gliny, pieczenia pizzy. Ponadto dzieci brały udział w spotkaniach integracyjnych z zaprzyjaźnioną szkołą z Niemiec (wycieczki w Karkonosze, Termy Cieplickie). Stałym zwyczajem była organizacja urodzin dla wychowanków oraz wspólne spędzanie świąt.

Wobec powyższego należy uznać, że zapisy § 18 ust. 1 pkt 5, pkt 11, pkt 12 rozporządzenia były realizowane.

(dowód: akta kontroli str. 47 - 48)

Stwierdzono, że zgodnie z § 18 ust. 1 pkt 6 lit. a i lit. c rozporządzenia, dzieci były wyposażone w odzież, obuwie, bieliznę i inne przedmioty osobistego użytku oraz środki higieny osobistej, stosownie do wieku i ich indywidualnych potrzeb. Powyższe zostało potwierdzone w czasie przeprowadzanych rozmów z dziećmi, wizji lokalnej Domu oraz podczas analizy kart odzieżowych.

(dowód: akta kontroli str. 49)

Zgodnie z § 18 ust. 1 pkt 6 lit. b rozporządzenia, placówka opiekuńczo – wychowawcza powinna zapewnić dzieciom zabawki odpowiednie do wieku rozwojowego. Wizja lokalna jednostki potwierdziła, że w pokojach podopiecznych oraz świetlicy i pokoju zabaw (co opisano powyżej) znajdowały się różnorodne zabawki dostosowane do ich wieku oraz zainteresowań, np.: gry planszowe, klocki, lalki, pluszaki, książki, materiały papiernicze, sprzęt sportowy, a także audiowizualny. Dodatkowo dzieci mogły korzystać z Sali Doświadczenia

Świata i Sali Gier, które znajdowały się na terenie posesji, w innym budynku. Dzieci również potwierdziły posiadanie zabawek.

(dowód: akta kontroli str. 33 - 34)

Na podstawie § 18 ust. 1 pkt 7 rozporządzenia, placówka ma również obowiązek zapewnić wychowankom zaopatrzenie w podręczniki, pomoce i przybory szkolne. Dzieciom zapewniono całe wyposażenie oraz przybory szkolne. Były one kupowane zgodnie z potrzebami podopiecznych i uzupełniane na bieżąco.

(dowód: akta kontroli str. 36)

Na podstawie § 18 ust. 1 pkt 8 rozporządzenia placówka powinna zapewnić wszystkim dzieciom od 5. roku życia kwotę pieniężną do własnego dysponowania w wymaganym przedziale kwotowym. Analiza list wypłat kieszonkowego potwierdziła realizację ww. przepisu rozporządzenia.

(dowód: akta kontroli str. 50 - 52)

Wychowankom zgodnie z § 18 ust. 1 pkt 10 rozporządzenia, umożliwiono dostęp do nauki i udział w zajęciach przedszkolnych i w żłobku. W zależności od wieku uczęszczali oni do następujących jednostek:

- Szkoła Podstawowa (1 wychowanek),
- Przedszkole (2 wychowanków);
- Klubik dziecięcy (4 wychowanków).

Z uwagi na wiek (2 m - ce), jedno dziecko na co dzień przebywało pod opieką pracowników w Domu. W okresie objętym kontrolą żaden z wychowanków nie korzystał z indywidualnego nauczania.

(dowód: akta kontroli str. 21)

Dokonując analizy przedstawionej podczas kontroli dokumentacji stwierdzono, że żadne dziecko z Placówki nie pobierało nauki poza miejscowością w której znajduje się Sobieradzki i nie przebywało na co dzień w bursie lub internacie. W związku z tym Placówka nie musiała, zgodnie z § 18 ust. 1 pkt 13 rozporządzenia, ponosić w tym zakresie kosztów. Dzieci uczęszczające do przedszkola, żłobka i szkoły podstawowej w Wojcieszowie były odprowadzane i odbierane przez wychowawców. W przypadku konieczności dowiezienia podopiecznych w odleglejsze miejsca oraz poza Wojcieszów, do dyspozycji był samochód służbowy, którego koszty utrzymania były ponoszone przez Placówkę, w tym w związku z §18 ust. 1 pkt 14 rozporządzenia.

(dowód: akta kontroli str. 21)

Przedmiotem kontroli była także ocena zgodności zatrudnienia pracowników jednostek organizacyjnych wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej z wymogami kwalifikacyjnymi. Dokonując analizy akt osobowych ustalono, że dwóch wychowawców zatrudnionych w Placówce posiadało dyplomy ukończenia studiów wyższych, o których stanowi art. 98 ust. 1 pkt 1 ustawy oraz zostali zweryfikowani w zakresie, o którym mowa w art. 98 ust. 3 pkt 1 - 4 ustawy. Pozostała dwójka wychowawców ukończyła licea ogólnokształcące i posiadała pozytywną opinię organizatora rodzinnej pieczy zastępczej dotyczącą predyspozycji do pełnienia funkcji wychowawcy i spełniła wymagania w zakresie art. 98 ust. 3 pkt 1 - 4 ustawy. Dyrektor Placówki Pan Marian Zwolenik zatrudniony na ¼ etatu posiadał kwalifikacje zawodowe zgodne z art. 97 ust. 4 ustawy. W Domu z dziećmi pracowali również pedagog i pracownik socjalny zatrudnieni w jednostce obsługującej Placówkę. Osoby te spełniały wymogi kwalifikacyjne. Psycholog natomiast zatrudniony był na umowę zlecenie i w zakresie obowiązków miał sporządzanie diagnoz psychofizycznych. Dwie osoby zatrudnione do obsługi i administracji w świetle art. 99 ust. 5 ustawy, spełniały wymogi określone w art. 98 ust. 3 pkt 3 i 4 ustawy, za wyjątkiem pracownika gospodarczego, który nie posiadał aktualnego zaświadczenia lekarskiego o braku przeciwwskazań do pracy na tym stanowisku (utraciło ważność w styczniu bieżącego roku), co stanowi uchybienie. Wskazane jest niezwłoczne dopełnienie wymogu w przedmiotowym zakresie.

(dowód: akta kontroli str. 53 - 54)

W trakcie kontroli ocenie poddano również stan przestrzegania Praw Dziecka. Oceny w tym zakresie dokonano na podstawie rozmów z wychowankami oraz obserwacji ich zachowań. Podczas rozmów podopieczni Placówki zachowywali się spokojnie, byli otwarci, komunikatywni i chętnie udzielali odpowiedzi na zadawane pytania. Opowiadali o swoich zainteresowaniach i uczestniczyli w różnych imprezach. Odnosili się również pozytywnie do osób pracujących w Domu. Nikt nie sygnalizował przemocy lub niewłaściwego zachowania ze strony pracowników Placówki. Wobec zgromadzonych w toku kontroli informacji należy uznać, że Prawa Dziecka były przestrzegane.

(dowód: akta kontroli str. 55)

W wyniku przeprowadzonej kontroli kompleksowej w trybie zwykłym w placówce rodzinnej Domu Dziecka „Mały Sobieradzik” przy ul. Targowej 12 w Wojcieszowie stwierdzono nieprawidłowości:

1. W 4 przypadkach diagnozy psychofizyczne opracowano po sporządzeniu planu pomocy dziecku.

2. Plany pomocy dziecku nie były sporządzane na podstawie diagnozy psychofizycznej dziecka.

Wobec stwierdzonych nieprawidłowości wydaje się zalecenia pokontrolne:

1. Diagnozy psychofizyczne opracowywać przed sporządzeniem planu pomocy dziecku.
Podstawa prawne: § 15 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 292 poz. 1720 ze zm.).
Termin realizacji: na bieżąco.
2. Plany pomocy dziecku opracowywać na podstawie diagnozy psychofizycznej dziecka.
Podstawa prawne: § 15 ust. 4 pkt 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 292 poz. 1720 ze zm.).
Termin realizacji: na bieżąco.

Pouczenie

Zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego, w tym wystąpienia niezawierającego zaleceń pokontrolnych, składa się na zasadach określonych w art. 197d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2024 r. poz. 177 ze zm.). W terminie do 31 sierpnia 2024 r. proszę powiadomić Wojewodę Dolnośląskiego o sposobie realizacji zaleceń, uwag i wniosków zawartych w niniejszym wystąpieniu.

GŁÓWNY SPECJALISTA

Edyta Kubicka

(przewodniczący zespołu kontrolnego)

STARSZY INSPEKTOR WOJEWÓDZKI

(kontroler)

Tomasz Borecki

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

Ewa Olejacz

Zastępca Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej
(kierownik komórki do spraw kontroli)

s.o. KIEROWNIKA ODZIAŁU
Nadzoru i Kontroli Wspierania Rodziny
Oddział Nadzoru i Kontroli Wspierania Rodziny
Grzegorz Kowacki